

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Predică

pentru Dumineca lăsăturii de brânză

„Cele strâmbe să se îndrepte“ Luc. 3, 5.

Iubiților Creștini!

Tot mai mult ne apropiem de infricoșata patimă a Mântuitorului nostru Isus Hristos și de strălucita lui învingere asupra morții. De mâine începând să fac pregătirile de lipsă pentru ele. Sântul Ioan Botezătorul ne strigă din pustie: „*Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui*“, adecă pregătiți inimile voastre pentru primirea lui.

În scopul acesta văile trebuiesc umplute, dealurile cărate, căile strâmbe îndreptate. — A umplea văile, a cără dealurile, căile strâmbe a le face drepte, e un lucru greu; și oare-cum vom putea face aceasta? Dar înzădar, toate trebuiesc împlinite, dacă voim, ca împăratul cerului să vină și la noi și să ne facă părtași de bucuria și fericirea sa. Fie dealul cât de înalt, valea cât de afundă, nu ne va ajuta nimic. Dealul trebuie mutat, valea umplută.

Sumetul, carele cu mândrie ține capul în sus, e dealul; poftete trupești, care — ca și cârțița — de frica luminii se frag tot la întunerec, în adânc, sunt văile; iară căile strâmbe sunt toate acele fapte, prin carei noi voind a ne ajuta nouă, stricăm pe aproapele nostru în averea lui.

Astăzi, Iubiților, voesc a mă ocupa cu căile strâmbe, arătându-vă totodată, cum se pot acelea îndrepta.

Iubiților Creștini! Lumea de astăzi e plină de nedreptate. Omenimea așa a absorbit nedreptatea, precum absoarbe buretele apa. Nedreptatea s'a întins ca o rețea peste fața întregului pământ și nenumărați din toate stările, bogați și săraci, domni și servitori, împletesc la ea, cari cum pot. — Mai toți oamenii i-și spurcă mâinile lor cu avere străină, și sunt mulți și încă mari păcătoși de felul acesta și cu toate acestea ce să vezi? Lor nici prin minte nu le trece, ca să fie

vinovați înaintea lui Dumnezeu. Oamenii de astăzi țin de păcat numai aprinderile, furăturile, jăfuirea, omorul și o, ce amăgire, sunt și de aceia, cari și pe acestea numai atunci le țin de păcate, când le săvârșesc alții; iară când le fac ei, le țin de niște fapte îndreptățite și la loc, zicând, că așa i-a trebuit, după aceea a umblat. . . .

Furătura și jăfuirea sunt fapte urgente de toate popoarele pământului. Nici nu se poate zice unui om ceva mai rău decât, că e un hoț sau lotru. De un astfel de om toți se teresc și-l ocolesc. Dară nu numai furul și jăfuitorul sunt păcătoși, ei și toți aceia, cari stătuesc, îndeamnă și găzduesc pe hoț. Stăpânirea, când dă de urina lor, pe toți îi pedepsește. Dară ce e de făcut, că sunt mulți furi și lotri iscusiți, pe care stăpânirea nu-i poate descoperi și pedepsi. Iară de i-ar putea descoperi și adună pe toți la un loc, — fără îndoială — ar trebui a zidi niște temnițe din Dunăre până în Tisa și mi-i teamă, că nici acolo nu ar încăpea toți.

Și aceasta, Iubiților, nu e prea mult zis, pentru că în ceata celor lungi la degete, adese se află și oameni de aceia, cari de altmintrelea sunt cu vază și stau în cinste, și cari îndată ar trăsări, ca împunși de vespi, dacă i-ai atinge numai cu un cuvânt; deși ei în faptă sunt mai răi decât cei în uniforma sură, care pentru a-le lor fapte și-au câștigat deja câte un loc în temnițe.

Dară, Iubiților, nu numai furul, jăfuitorul sunt cei păcătoși. Credința noastră străbună ne spune, că deopotrivă cu aceștia sunt și toți înșelătorii, cari folosindu-se de neștiința, nepriceperea și neputerea aproapei, îl păgubesc pe el; și așa și oprește ori ce câștig nedrept. Și apoi tocmai câștigurile nedrepte sunt leghion. Diavolul e iscoditor isteț. Unde este a se pune o cursă, el e la loc. În toate zilele iscodește apucături noi, cu cari să înșele pe aproapele. Astfel neguțătorul falsifică negoțul cât poate, fiți laudă toate de foarte bune și, dacă nu ești destul de precaut, mai trage și dela măsură și cântar. Cărcinarii, ca și când ar fi născuți în zodia udătorului, au o plăcere foarte

mare de apă în beutură, și de multe ori ar fi bine de ar stă numai pe lângă apă. În mâncări bagă carne lesne, ca să nu se prăpadă, ci să aducă ceva câștig. Ei apoi mai au și obiceiul a serie datoria cu cretă dublă, așa că se ridică părul în cap, când întreabă mâne zi datorașul de datorie. Pecarul nu coace pita bine, ca să fie grea la cântar; mai amestecă câte baze-coane toate în făină; cântărește strâmb și stăpânirea nu-i poate da de urmă. Murarul scutură prea tare sătele încât chile de făină, ce ar trebui să se cearnă în sacul omului, rămân pe părțile sâtelor. Macelarul vinde carne de marvă lesne, cântărește strâmb și dacă nu voești a primi și jumătate oase, te și mai înfruntă. Croitorul lasă să pice jos câte o frâmbie din șuba omului și cu aceasta apoi își ține casa. La un copil face una, la altul alta sau vinde celor ce nu au țăsut. Păpucarul cumpără pele și talpă batrână și coaptă și mulți, cari pe la târguri cumpără încălțăminte, perd tălpile dela ele, până a nu ajunge acas. Vierul mestecă mustul de struguri cu must de mere, și apoi să miră și el, că de ce e vinul lui acru? — Economii mută semnele din slog și le ară apoi. Duc din holda vecinului poame, bucate și pe ce pot pune mâna. Dar de târguri, când se vind marve rele, grâu umăd cu pământ, fân ud și altele, ce să mai zic? Nici femeile lor nu rămân îndarat. Ele moae laptele cu apă, ca să nu fie prea tare. Duc și ouăle stricate la piață, ca să nu se prăpadă iac așa. Între domni încă nu e mai bine. Apărătorii — aparând — trag în lung, înting în lat proșesul și dacă ar rămânea după ei, mai toate proșele s'ar sfârși când se sfârșește și lumca. Unii domni slujitori țin de o obrăznicie a alungă iepurele sau purcelul, ce s'a greșit și a rătăcit în bucătăria lor, pentru că acesta are a ajuta la facerea dreptății.

Apoi la cumpărare și vinzare, se dau bani răi în loc de bani buni și, dacă ai greșit și ai dat mai mult sau ai primit mai puțin, celalalt de abia apucă, tace, nu zice nimic și ride apoi în pumni de tine. Ce sunt apoi jocurile în cărți, cu care adesea în puține clipite se dă și se ia stoaca cruntă a altuia? Ce sunt proșesele, când adesea chiar și cu mărturii mincinoase pentru o vorbă sau lucru de nimic se fac cheltueli de sute de fioreni?

Toate acestea sunt căi strâmbe, toate păcate. Și cine știe și cine ar putea spune toate felurile de păgubire și înșalare a aproapelui.

Știu, Iubiților, că veți zice, că astăzi sunt prea aspru și vă întrebați, că oare întru adevăr să fie toate acestea păcate, când noi astăzi nu putem trăi altcum? Sunt și de aceia, cari aceste câștiguri le țin de îngăduite, ba și rid, măcar că jumătate din averea lor poate să fie câștigată pe căile acelea. Drept aceasta mă întore — dar numai pe un moment — și vă zic altcum. Voi cărcimari, muiăți beuturile voastre numai bine cu apă, voi neguțatori trageți cât puteți dela măsură și cântar, voi economilor fiți strângători, adunați de pe unde puteți, voi slujitorilor faceți judecați strâmbe și socoți mincinoase și înșelați satul și țara! Oare cum

va fi așa? Oare nu veți zice, că așa iar nu e bine? Așadară cu cuvintele voastre vă judecați pe voi cu atât mai vartos, căci iată ce zice și Dumnezeu: „*Să nu furați, să nu mințiți, să nu înșelați. Plata lucrătorului să nu rămână la tine până dimineată* (III. Mois. 19, 11—13). *Cel ce ia dela tatăl său sau dela mumașă zicând, că nu este păcat, soț este cu hoțul* (Prov. 28, 24). *Pânea săracului e viața săracului. Cel ce ia pânea lui, ucigaș este. Cel ce ia pânea câștigată cu sudoare cruntă, e asemenea celui ce ucide*“. (Sirah 34, 24). Iară apostolul Pavel întreabă zicând: „*Au nu știți, că nedreptii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. Nici furii, nici răpitorii*“ (I Cor. 6, 9 10).

De bună seamă, Iubiților, între toate stările se află și de aceia, cari dau foarte mult pe cinstea lor și pentru o lume întreagă nu se ating de averea străină, și așa, să nu mă pricepeți, că toți negustorii, toți domni și așa mai de parte ar fi nedrepti; dară nici aceea, că aceasta s'ar potrivi acestuia, aceea aceluia; ci fiecarele să se întrebe pe sine: Tu cine ești și pe ce căi umbli? Și de te vei afla și pe tine rătăcit pe o cale de acelea, apucă-te de îndreptare. Aci e sântul post. Cu postul și rugăciunea și diavoli se scot și se alungă, cu atât mai vartos acele căi strâmbe se vor putea îndrepta.

La îndreptarea acestor căi strâmbe de două lucruri avem trebuință: De mărtisirea curată și din inimă și de despăgubire. Fără de aceasta nu poate fi vorba de îndreptare și iertare. De bună seamă, că diavolul și aci să pune cumpănă în calea păcătoșului și îl abate dela despăgubire zicându-i, că ce mai trebuie este dat înapoi, ce odată s'a luat, și păgubitul și așa s'a dădat fără el; și îl sfătue, mai bine a dă la un sărac sau a face la o biserică ceva și atunci toate sunt împăcate. Da, frumos, toate în ordine. Dar zădarnice sunt toate. Facă nedreptul, ce ar vrea, verse lucruri peste lucruri, joare-se pe toți sfinții a nu mai strică pe nime, facă ori și câte pomeni și praznice, călătorească la toate mănăstirile, roage-se ziua și noaptea, postască viața întreagă, zidească biserici din temelie; dacă nu va și despăgubi paguba făcută, nime și nime nu-l poate mântui. Iată, ce zice s. Scriptură: „*Ce folos de mulțimea jertfelor, i-mi voi întoarce față mea dela voi și ori cât de mult vă veți ruga, nu vă voi asculta, pentru că mâinile voastre sunt pline de sânge*“ (Is. c. 1). De aceea nici lui Ahab nu i-a fost nimic toată jăluirea sa, îmbrăcându-se în vestminte de sac și presărându-se cu cenușă, pentru că nu a voit a dă înapoi viaa, ce o luase cu puterea dela Nabot. Zaheiu numai așa a primit iertare, că a făgăduit Mântuitorului: „*De am înșelat pe cineva dau împătrat înapoi*“.

Dela despăgubire toți s'ar trage înapoi zicând unul, că nu poate, dar mai bine zis nu vrea, pentru că ce voește omul și poate. Altul că păgubitul e mai bogat de cum suntem. Bogat sau nebogat aceasta nu mântuește pe mine dela despăgubire. Averea străină strigă după stăpânul ei fie el bogat sau sărac. Dacă

bogația cuiva ni-ar da dreptul a lua din ea, apoi ar trebui să îngăduim ca și alții să ia din averea noastră, pentru că mai săraci, de cum suntem noi, încă sunt destui. Altul va zice: și eu am fost furat și înșelat, și nime nu mi-a mai dat nimic înapoi. Al patrulea se tânguește, că dacă ar da înapoi, ar săraci copiii lui. Ce lăcomie? De copiii săi are grijă, iară de aproapele nu. Oare acesta să rămână sărac, ca copiii mei să fie bogați? Oare nu știți, ca averea străină nu aduce nici o binecuvântare asupra copiilor. De averea nedreaptă nu se va bucura al treilea moștenitor. Ave-rea nedreaptă nu aduce nici o bunătate.

Așadară înapoi cu averea străină ascultând poruncile lui Dumnezeu. Cugetă omule, că moartea și așa peste puțin timp îți va lua din mâinile tale toată averea ta și o va da altuia, și atunci pentru ce ți-ai îngreunat sufletul tău. Cugetă: că pentru averea străină și aici în lumea aceasta i-ți agonisești hula și ocară, blăstăme și frică, iară în lumea cealaltă focul nestins. Acolo averea străină te va apăsă ca o stâncă de piatră și în veci nu vei scăpa de ea.

Înapoi cu averea străină făcând și pocăință curată și din inimă și zicându-vă: „Ce mi-ar folosi de a-și câștiga toată lumea, iară sufletul l-ași perde?“ Amin.

Cireșul Timișan

Nicolae Jurca

Izvorul dela Bocșa*

În apropierea Bocșei, cale cam de 15 minute pe jos, la marginea potecei bine îngrijite, ce duce dela Bocșa montană la Ocna de Fer, tocmai la locul unde face poteacă o curbă repentină pentru a duce pe urcușul moderat spre înălțime, se află unul din număroasele izvoare ale acestei regiuni, care însă se distinge deja la prima vedere de celelalte izvoare prin faptul, că mâna îngrijitoare a omului i-a construit un locaș demn.

Anume acest izvor zace cam la 3 metri depărtare în interiorul dealului, iar peștera, prin care trebuie să treacă omul, ca să ajungă la izvor, este provăzută cu zidiri și pardoseală.

Pe pereți se află chipuri sfinte, parte zugrăvite pe perețe, parte acățate în cadre, reprezentând diferite scene din Testamentul vechiu și nou. Mâni evlavioase au așezat cununi sfințite de flori de câmp în jurul chipurilor sfinte, cari strălucesc în coloritul lor strident.

În fundul peșterii boltite în formă de pivniță, care e cam de 3 metri înălțime, 2 metri lățime și — cum am zis — cam 3 metri afunzime, se află la partea din front deasupra izvorului, care șerpuește din o căsuleie construită din puternice cadre de peatră, un fel de balustradă, un mic altar, încadrat în lemn,

în care sunt tăiate multe găuri, menite pentru așezarea luminărilor aprinse.

Pe front să vede un tablou reprezentând pe Domnul nostru Isus Hristos la fântâna lui Iacob. Sub acest tablou se află o inscripție în limba românească:

SPRE MĂRIREA LUI DUMNEZEU
ACEST ÎZVOR ÎNTEMEIAT DE
DUMITRU PERIAN
la anul 1853

reînviat de dânsul la 1867 și regulat prin
ALEXA PERIAN fiul său, cu soția
MARIA și fica lor adoptată
IULIANA în anul 1899,
ACESTEEA DIN URMĂ SE ȘI
ÎNCREDINȚEAZĂ PE VIITOR
ÎNGRIJIREA.

O căniță de tinichea, legată de un lanț stă la dispoziția călătorului pentru a scoate apă de munte rece și clară ca cristalul, iar băncile așezate la lătura peșterii invită călătorul obosit la obihună.

Când trece călătorul pe la acest loc, scoate pălăria în semn de salut, face cruce și bea o gură de apă de izvor, sau — ceea-ce se întâmplă aproape regulat — își spală ochii cu apă, chiar și dacă sunt sănătoși ochii, căci poporul din loc și din depărtări mari nu numai crede dar e chiar convins, că apa acestui izvor sfințit întărește ochiul sănătos și vindecă pe deplin ochiul bolnav.

Poporul povestește minuni despre puterea tămăduitoare a apei acestui izvor, care a redat momentan sau în scurt timp puterea vederii multora, cari perderă în parte sau cu totul facultatea de a vedea. Și cei-ce au fost orbi notorici și au recăștigat vederea prin apa sântită a izvorului laudă și preamăresc necentenit puterea vindecătoare a apei. Ei doar sunt martorii minunii, care le-a readus cel mai scump odor al omului pământean, darul vederii, care i-a scăpat din neagra noapte a orbiei veșnice.

Acela, a cărui vedere nu s'a turburat, peste a cărui ochi vii încă nu a dat ceața orbiei, acela nu cunoaște suferințele sfâșietoare ale celei mai mari nenorociri din lume, acela nu cunoaște pedeapsa lui Dumnezeu. Așa cred ei, sârmanii părăsiți de oameni și de Dumnezeu, și ce le-a mai rămas, ca ultim sprijin în neagra mizerie, este credința în Dumnezeu, în bunătatea lui și minunile lui.

Cu credință firmă în minunea lui Dumnezeu pelerincează acești nenorociți la „Izvor“ și între rugăciuni evlavioase spală ochii lor turburi și fără vedere cu apa minunată...

Stăm deci la „Izvorul“ dela Bocșa în fața unui al doilea Lourdes și ceea-ce se petrece la renumitul loc francez de pelerinaj al lumii civilizate în fața a milioane de oameni, se petrece la „Izvor“ în măsură mai mică în fața sntelor și miilor de pelerini veniți din comitatele sudungare ale țării.

Și aici și acolo este credința — căreia îi zic

* Această schiță din „Drapelul“ e scrisă germânește de Dr. Stefan Godian. O reproducem pentru cetitorii noștri, cari contribuiesc cu obolul lor la rădicare unei mănăstiri lângă acest izvor.

savanții „sugestiune“ — care face minuni și deosebirea este, că pe când Lourdes vindecă toate boalele trupești și mai ales pe cei paralizați, pe atunci „Izvorul“ nostru vindecă numai slăbirea vederii și orbia...

La început n'am voit să cred în vorbele, ce le auziam despre minunile izvorului și despre admirația evlavioasă, cu care privește poporul la acest izvor.

Într-o Duminică după amiază — era în August 1900 — am ieșit la „Izvor“ (Nemții îi zic „Augenbründl“) și m'am așezat la marginea drumului pe pașiște la umbră. Eră cătră seară, vâlul întunerecului își desfăcea dejă cutele. O boare lină aducea de cătră Bocșa prin vale sunet de clopot și pădurea de pe dealul Ocnei de Fer respira liniște blândă. Eră pacea lină a naturei, ce se pregătește de odihnă.

Un moșneag veniă pe potecă la deal, merse la peștera izvorului, își făcū cruce și își spălă cu evlavie ochii, zise apoi o rugăciune și se depărtă.

Acest moșneag îmi povesti, că perduse în mod neînțeles aproape cu totul puterea vederii și că nefolosind nici un alt leac, are numai apele de „Izvor“ să multămească, că și-a recăștigat iarăș pe deplin darul vederii. Făcând eu pe Toma necredinciosul, mă asigură cu însuflețire, că numai adevăr mi-a grăit.

Înainte de asta cu ani am fost însu-mi martor, cum în noaptea de Sânt Ilie (calendarul Iulian), va să zică în noaptea de 31 Iulie spre 1 August, perigrinau multe sute de oameni în șire închegate de o lungime incalculabilă prin strada principală a Bocșei spre izvor.

Erau mai ales lucrători și economi cu soțiile și copiii lor și a ținut o jumătate bună de ceas până ce a defilat câte-o coloană pe dinaintea locului unde ne aflam.

Liniștiți, cu sarcina în spate, mai ales cu capetele plecate, mergeau drept înalte și numai din când în când se auzia glasul câte a unui cetet. Erau oameni din cele mai sudice comitate și toți grăbiau spre o singură țintă: spre Izvor.

Când am voiajat prin Austria de jos, am văzut mai ales în țerile alpine astfel de fântâni miraculoase, cruci miraculoase etc., obiecte ale evlaviei populațiunei. Dar acolo reprezentanța comunală, proprietarul de pământ, patronul ș. c. l. ține mai mult cont de sentimentul religios al populațiunei, decât la noi.

Pretutindeni am văzut la astfel de locuri declarate de miraculoase cantoane, schituri, capele și alte, unde păzitori plătiți se îngrijau de obiectul evlaviei publice și îl țineau în stare bună. De ce nu poate fi aceasta așa la noi?!

Francia

Leție din Geografie pentru clasa V. a școlii elementare

(Continuare)

După reasumarea întregului material trecem la

III. Asociație (Combinare)

a) Să asămănăm Ungaria cu Francia! Și Francia și Ungaria au *hotare* sigure, pentru că sunt încunjurate aproape din toate părțile de hotare naturale (munți și ape); în parte însă Franța are hotare mai sigure decât Ungaria (acolo e marea, aici Dunărea!) Cu privire la *poziție*, Franța are o poziție cu mult mai favorabilă decât Ungaria, din care cauză comerțul e cu mult mai dezvoltat în Franța decât în Ungaria. Franța e mai mare decât Ungaria și are cu mult mai mulți locuitori. Cu privire la *suprafață* ambele țări au munți înalți (la granițe) și șesuri productive; în Ungaria însă șesul e în centru, în Franța se întinde asupra țării întregi... În ce privește *apele*, Franța e mai fericită: are mări fluvii și canale navigabile; Ungaria numai într-o parte e spălată de mare, și unicul riu care o leagă de lumea mare e Dunărea. *Izvoarele de venit* în Franța sunt mai multe, dar și locuitorii sunt mai diligenți, mai practici... *Capitalele* ambelor țări au o poziție favorabilă, însă poziția Parisului totuș e mai favorabilă decât a Budapestei. Franța e *republică* (prezident ales pe 7 ani), Ungaria e *regat*.

b) Să asămănăm acum rurile principale ale Franței între olaltă! Cu privire la *izvor*, 2 riuri principale izvoresc în munții înalți (Rona, Garona), iar 2 din muntenia centrală (Loar și Sena). Toate 4 riurile își schimbă *direcția* (cotitura Garonei la Tuluz, cotitura Loarului la Orlean, cotitura Ronei la Lion, cotiturile Senei). Fiecare din cele 4 riuri are *afuenți* însemnați. Cu privire la *vărsarea* lor, 3 se varsă în Oceanul Atlantic, gurile lor au formă de tolcer și la gura fiecăruia zace un oraș comercial (Bordô, Nant, Le Havr'); un riu se varsă în marea Mediterană, gura lui formează o deltă. Lungimea lor e diferită; cel mai lung e Loar, cel mai scurt e Garona. (1. Loar, 2. Rona, 3. Sena, 4. Garona).

c) Să asămănăm între olaltă orașele cunoscute ale Franciei! Cu privire la *poziție* samănă: Le Havr', Bordô, Marsilia, Nizza, sunt lângă mare; Tuluz, Orleani Sion sunt la cotituri de riuri. Orașe *comerciale*: Le Havr', Bordô, Marsilia. Orașe *industriale*: Paris, Lion.

IV. Sistemizare

Caracteristica Franței

1. *Poziția și mărimea*. Franța e țara cea mai vestică a Europei centrale și ajunge dela Marea Mediterană până la canalul La Manș, dela Oceanul Atlantic până la Germania. E mai mare decât Ungaria și are cu mult mai mulți locuitori. (540.000 km², 40 milioane locuitori).

2. *Hotarele* naturale sunt: Pireneii, Marea Mediterană, Alpii vestici, Iura, Ardenii, canalul La Manș.

sinul de Bisciaia. Hotarele politice sunt: Spania, Italia Elveția, Germania, Belgia.

3. *Suprafața Franței* se împarte astfel: Partea nordică și ostică e șes, cea sudică și ostică e muntoasă. Munții se desfac în mai multe grupe. Deosebim: Iura. Alpii apuseni, muntenii centrale și Pireneii. Alpii apuseni sunt despărțiți de muntenii centrale prin Rona, care odinioară erau despărțiți prin un braț al Mării Mediterane.

4. *Apele.* Cele mai multe dintre apele Franței izvoresc din muntenii centrale și se scurg spre nord-vest prin șesul cel mare și se adună în trei bazine (Sena, Loar, Garona). Unul din aceste bazine, cel al Garonei, odinioară a fost un braț de mare, prin care Marea Mediterană stetea în legătură cu Oceanul Atlantic. Acum trece prin acest loc un canal (Canal du Midi), care pe teritoriul Europei e cel mai lat. Tot așa a fost un braț de mare și bazinul Ronei, și acum e cea mai bună legetură între Marea Nordică și între Marea Mediterană.

5. *Produce și izvoare de venit.* În Franța agricultura stă pe o treaptă înaltă. Aproape jumătate din locuitori trăesc din agricultură. Și pământul e în cea mai mare parte productiv și lucrat cu pricepere. În prima linie produce Franța cereale; apoi morcovi, verdețuri, poame și vin în cantitate însemnată. Cele mai bune vii se află pe lângă cursul de jos al Garonei (Bordô), de ambele părți ale Senei (Burgund) și de ambele părți ale Marnei (Șampani).

Franța mai are și o industrie înfloritoare. Cele mai însemnate orașe industriale sunt: Paris și Lion; unul în partea nordică, celalalt în partea sudică, ambele în apropierea acelor locuri de unde se scot cei mai mulți cărbuni.

Franța e o țară, în care nu numai agricultura și industria sunt dezvoltate, ci — fiindcă are și porturi bune pentru exportul produselor și importul materiilor brute — și comerțul înflorește. Cele mai însemnate orașe comerciale sunt: Marsilia la sud și Le Havr' la nord. — Ungaria impoartă din Franța în prima linie mătăsă, vin și poame.

6. *Orașele* mai însemnate sunt: Paris, Le Havr', Bordô, Marsilia, Nizza, Lion, Orlean.

7. *Referințele politice.* Franția e o republică, Președintele ei se alege pe 7 ani.

V. Aplicare

1. Aplică referitor la Franța următoarele ziceri cunoscute: Marea ne aduce în legătură cu țări străine. Riurile ușurează comunicația și comerțul. Muntenii au influență asupra riurilor. Muntenii servesc de hotare naturale. Muntenii împedecă intrarea oștilor dușmane în țară. Acolo, unde se produce mai mult decât e trebuință pentru locuitori, se naște comerțul.

2. Cercetează ce influență are suprafața Franței asupra riurilor ei?

3. De unde vine, că Rona e așa de bogată în apă și are o cădere atât de repede?

4. De pe ce putem cunoaște pe hartă, că Sena are o cădere lină? (Cotituri. — Înălțimea neînsemnată a locuitorilor prin care curge).

5. Numește-mi riurile, cari numai cu o parte a lor se țin de Franța!

6. Caută drumul ce trebuie să-l faci o corabie ce călătorește dela Paris la Marsilia, dela Lion la Orlean!

7. Cum putem noi ajunge la Paris cu trenul?

8. Spune-mi poziția următoarelor orașe: Orlean, Lion, Le Havr', Marsilia, Bordô!

9. Ce produse are și Franția și Ungaria?

10. Ce articlii de negoț aducem noi în Ungaria din Franța? (Vinuri de Burgund, Bordô, Șampani. — Poame. — Obiecte de lux de aur și argint. — Lăcruri de mătăsă, ș. a.)

11. Unde se află ținutul neproductiv al Franței? (Platoul de Auvergne).

12. Descrie vieța de pe bulevarde!

13. Care e portul principal al ținutului de pe lângă Rona? (Marsilia). Al Senei? (Le Havr'). Al Loarului? (Nant). Al Garonei? (Bordô).

14. Spune ținuturile Ungariei și ale Franței, în cari înflorește: vieritul, pomăritul, cultura florilor, țesetoria, bășitul (cărbuni: St-Etienne; fer: Ardenii).

15. Explică: Canal, vin de Șampani, de Bordô, de Burgund, oleu de Provans, oleu de masline, unt de lemn, Canal du Midi, bulevard, Luvru, grădina Tuilerilor, câmpiile Elisee, Notre-Dame, palatul Royal, gobelin etc.

Petru Buzera.

Varietăți

Biserica română din Macedonia. Cetim în mai multe ziare străine, că pe baza unei deciziuni a sinodului aduse în ședința extraordinară, patriarhul ecumenic a prezentat Porții pentru a treia oară gravamine în scris, pentru că s'a celebrat în Monastir serviciu divin în limba română. În gravaminele prezentate patriarhul face atentă Poarta, că dacă se va mai face slujbă dumnezească în limba română, se vor produce mari turburări. Poarta însă — în urma pașilor întreprinși din partea română și după ce s'a constatat, că turburările dela Crăciun în Monastir n'au fost provocate prin demonstrațiuni din partea Arămânilor — a poruncit guvernului să permită Arămânilor folosirea caselor de rugăciuni. Mitropolitul grec din Monastir continuă agitațiunea contra Arămânilor. Se zice, că la instigarea acestui mitropolit Grecii s'au năpustit asupra preotului aromân Teodor și l-au ultragiat.

Afară de aceea se scrie din Constantinopol, că ambasadorii Rusiei, Franței și Angliei au sprijinit pe lângă Poartă reclamațiunile guvernului român în favoarea comunităților române din Macedonia.

Tashin-paşa, prim secretar al sultanului, a cerut patriarhului ecumenic de a recunoaşte aceste comunităţi, ce reclamă dreptul de a celebra ceremoniile cultului ortodox în limba lor maternă, dară patriarhul rezistă cu energie, că orice concesie din partea sa echivalează cu o desmembrare a bisericii greceşti.

Monseniorul Ioachim Zarapulo, mitropolitul grec din Monastir, a prevenit pe patriarh, că dacă va persevera în modul său de a vedea, elementele kuçovlahelele se vor separa fatalmente de patriarhie şi că criza religioasă din Macedonia se va termina printr-o nouă schismă la fel cu aceea, care a dus la constituirea exarhatului bulgar.

Daruri frumoase colectate de Doamna Maria Miclău, căpităniţă din Mehadia, Mănăstirii dela „Izvorul“ Bocşei. Credinţa ca prima virtute teologică este lucrul cel mai mare, ce-l poate plini omul înaintea lui Dumnezeu; căci unde-i credinţa acolo e şi umilinţă, acolo înfloreşte evlavie, acolo creşte zelul după toată virtutea, şi astfel fiind, aduce roduri îmbelşugare pentru viaţa veşnică. Fericit şi de trei ori fericit este acela, care posedă o atare credinţă. O credinţă atât de infocată, o credinţă aşa tare, o credinţă urmată de fapte conform cerinţelor ei, regret, nu prea avem noi. Dar precum între păgâni o muere cananiană, a cărei fiică rău se chinuia de diavolul, avea o credinţă ca atare, astfel încât o compătineau şi ucenicii Domnului, neîmplinindu-i Domnul cererea, zicând: „Milueşte-o, Doamne, că strigă în urma noastră“ (Matei 15—23), zic precum eră firmă credinţa acelei mueri, că stăruind mult pre lângă bunătatea Domnului, care aşteptă să vază tăria credinţei ei, că după multă stăruinţă totuş va implini cererea ei, tot aşă şi prea stimata, pioasă şi zeloasă Doamnă Maria Miclău, căpităniţă din Mehadia, cu credinţă tare în Dumnezeu şi în râvna bunilor creştini, au cerut şi tot au cerut şi iară au cerut, până când a primit ceea ce a cerut. Şi precum a zis Domnul muerii cananence după ce a văzut credinţa ei firmă: „O, muere, mare este credinţa ta“ (ibid. V. 28) tot astfel se poate zice şi Prea stimatei Doamne Maria Miclău, după ce a depus colecta întreprinsă din propriu îndemn cu suma de 439 cor. 70 fil. pentru folosul Mănăstirii dela Izvor: „O, muere, mare e credinţa Ta“. Şi aceasta cu drept cuvânt, căci un rezultat obţinut în urma neobositelor stăruinţe a le Prea stimat Domniei Sale, dela marginile diecezei, şi mai ales în anul acesta, când recoalta de toamnă a fost de tot slabă, nu era de aşteptat, dacă nu vorbiă Domnia Sa la inima credincioşilor într'un mod convingător, spre a-i înclina la dărnicie. Contribuenţii la suma de mai sus se vor publica deosebit. Aibă dară mângăerea aceea duhovnicească Prea stimata Doamna Maria Miclău, că între Doamne este unica, care a făcut aşă mult pentru înfiinţanda Mănăstire dela Izvor. Mulţămita noastră profundă şi pe această cale publică ne obositelor stăruinţe a-le Prea stimat Domniei Sale. Mulţă-

mită Prea stimatului Domn Ioan Miclău, soţul Prea Stimat Domniei sale, cu acărui bună voinţă a făcut colecta. Mulţămită pentru mărinimoasele contribuiri ce le-au prestat înfiinţandei Mănăstiri. Mulţămită tuturor bunilor creştini, cari la îndomnul Prea stimatei Doamne Maria Miclău au contribuit cu dinarul lor pentru Mănăstire. Bunul Dumnezeu să le primească jertfa lor întru iertarea păcatelor lor. Coroană acestei frumoase colecte îi face Prea stimata şi pioasă Doamnă Maria Miclău, cu un frumos chivot, care acuma e în lucrare de iscusitul sculptor Petru Oancea din Vaşiova în valoare de 200 cor. *Macarie Guşcă* irodiac.

La colecta întreprinsă de doamna Maria Miclău au contribuit: Ana Bogoevici 116 cor., Ioan Miclău jun. şi Sofia Marşavela câte 40 cor., Ioan Miclău sen. 30 cor., Maria Miclău 20 cor., Floarea Barbulescu şi Victor Bumbescu câte 10 cor., Maria Miclău şi Nicolae Nestoroviciu câte 5 cor., Dr. Pavel Chimbir şi Maria Anculia câte 4 cor., Sofia, Iuliana, Catarina Capuşa 3 cor., Diodor Dure, George Margetici, Furedi, Ana Domşescu, Vasile Brebanari, Emilia Pribovschi, George Popescu, Floarea Sitariu, Segârceanu, Netta Căltunariu Bordan, Mihail Costescu, Sariţa Henţiu, G. I. I., Maria Popoviciu, Ana Cincheza, Părăchiva Cincheza, Ioan Bogoevici, Ilie Godian, Petru Parvulescu, Petria Berzescu, Teodor Colţan, Nicolae Mergea şi N. N. câte 2 cor., Miloş Petru 1.20 cor., Vasilie Jurca, Zaharia Ionescu, Andreas Herzog, Enache Capuşia junior, Catarina Capuşia, Ioan Weissmüller, Niesner, Maria Bacila, Sanda Şuşoi, Iohana Ries, Ion Simion, Ioan Popovici, Miclos Schütz, Gizela Schmid, Mihail Trapcia, Catarina Reinholdt, Catarina Chiticean, Maria Frumos, Mihail Lalescu, Ienache Căpuşa, Eftimie Căpuşa, Stana Grecu, Fraţii Mioc, Kin, Elemeni, Gogoltan, Irina Balaci, Petru Căltunariu, N. N., Ghiţa Raici, Vasul, Cristescu, George Giagim, Mihail Beba Ispas, Ilie Cerbu, Ilie Stoichescu, Nicolae Colţan, Bela Biró, Sirbu György, N. N., Iancu Coşeri, Maria Cherciu, Stana Dumitru, Maria Anculia, Ianăş Roseţi, Ana Berzescu, Nastasia Curescu, Mihai Grozavescu, Nicolae Hogeia, Iacob Hogeia, Pau Librimir, Iancu Anculia, Mihail Bica, Eustasia Gherga, George Bumbacila, Maria Bumbacila, Ioan Stoichescu, Eva Hogeia, Ianăş şi Marta Ionaşcu, Doşia Smultea, Lenca Cherciu, Maria Cherciu, Petru Miloş câte 1 cor. şi alţi mulţi credincioşi sub o coroană. Peste tot cor. 439.79

Adunarea generală a cassei de păstrare „Sebeşana“ ținută în 18 Februarie (3 Martie) a. c. a ales cu unanimitate următoarea direcţiune: Nicolae Marin, colonel ces. şi reg. în pensiune, Filip Bria, conducător de carte funduară în pensiune, Dr. Iosif Olariu, director la institutul teologic, Enea Hodoş, profesor de pedagogie, Dr. Petru Ionescu, profesor de pedagogie, Dr. Nicolae Ionescu avocat, Constantin Căltiun proprietar. În comitetul de supraveghiere s'a ales pe lângă cei 4 membrii vechi dl. Nicole Jumanca major ces. şi reg. în pensiune. După adunarea generală, direcţiunea aleasă constituindu-se, a ales de pre-

zident pe Dl. Filip Bria, iar de director executiv pe Dl. Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș.

Dare de seamă. Spre scopul zidindei capele la locul de perigrinagiu: „Piatra scrisă“ ne-a colectat și M. On. Dn. Antonie Popovici paroh în *Nicolințul-Mare* următoarea sumă: Biserica gr. or. rom. 10 cor.; L. M. notariu comunal 5 cor.; Antonie Popovici 3 cor.; Draghina Andreiu învățătoare 2 cor.; Ilie Mangiu învățător, Vasile Popoviciu învățător, Savu Guțul învățător câte 1 cor.; Dimitrie Petcu învățător 50 fl. Peste tot ne-a colectat 23 coroane 50 fileri. *Ilie Pepa* parohul Armenișului.

„**Economia**“ este titlul unei foi economice ilustrate, ce apare odată în lună sub redacțiunea d-lor Iosif Bălan și Alexandru Diaconovici în Caransebeș. Constă pe an 4 cor., pe jumătate de an 2 cor. Din articolul-apel extragem următoarele: „Foaia va aduce articlii de pe terenele economiei rurale și din domeniul silviculturii, din agricultură, din economia de vite, din grădinarit, din industria economică etc., publicând din când în când și câte un articol din economia națională, articlii meniți mai vârtos pentru cărturarii nostri. Asemenea va aduce din când în când articlii din economia de casă, având în vedere însemnătatea acestui ram de economie pentru înaintarea atât financiară cât și morală a țaranului nostru. Se va pune la dezbateri mai departe chestiunea cultivării țărâncei noastre, având în vedere, că țărâncea este sufletul unei economii bine întocmită. Din silvicultură vom aduce articlii despre însemnătatea pădurilor în economia națională și despre influința folositoare, ce o au pădurile pentru economia rurală, și se vor da celor interesați îndegături în cultura rațională a pădurilor, cari formează proprietate proprietarilor mai mici. În fine foaia va aduce și articlii, în cari se vor trata obiecte de interes general pentru populațiunea noastră dela sat, în deosebi invențiunile noi pe terenul economiei precum și schimbările, ce se vor face în legile referitoare la economia rurală și la veterinărie. Vom stărui în cât se poate și întru cât va fi lipsă, ca temele, despre cari tratează articlii, pentru mai mare claritate să fie explicate și prin ilustrațiuni potrivite, precum am făcut-o aceasta și în numărul de față“. Articlii nrului 1 sunt: Prăsiia de porci în Caransebeș (cu ilustrațiuni), Lipsa de nutreț, Școala de lemnărit a Comunității de avere în Caransebeș (cu ilustrațiune), Însemnătatea pădurilor, Din pomărit (cu ilustrațiuni). Târgurile de țară din Bănat în luna lui Martie, Prețurile în piața Caransebeșului la 1 Martie. Anonțuri.

Posta Redacțiunii

Dlul M. S. în V.: Nu se poate publica.

Bibliografie

Cărțile Săteanului Român Căzanie populară despre păcatele sătenilor de *Ioan Roman*. Editura foi populare „Răvașul“. Prețul 20 bani.

Raportul anual al societății de lectură „Petru Maior“ din Budapesta pe anul administrativ 1903—1904. Localitățile societății: IV., strada Molnár Nr. 20., II., 10. Budapesta, 1905 Proprietatea Societății.

Dr. theol. George Popoviciu: *Istoria Românilor Bănățeni*. Lugoj 1904. Editura autorului. 8°, pag. 424. Prețul 6 cor. (7 franci). *Se poate procura dela „Tipografia și Librăria diecezană“* în Caransebeș.

Cântările vechi funebrele aranjate și armonizate pentru cor bărbătesc de I. Vidu, Lugoj, 1904. Prețul 3 cor. Proprietatea autorului. (Se află de vânzare la „Tipografia și Librăria diecezană“ în Caransebeș). Prefața: Aduc aici cântările strămoșilor nostri cântate de ei la înmormântări. Conservatismul încăpăținat al Lugojenilor ni le-a păstrat până astăzi curate, — și cu puține variante ele sunt cântate și prin celelalte provincii române, afară de România, care sub influința psaltihiei grecești s'a abătut dela izvorul străbun. Roma veche făcea veselii la înmormântări, — lucru, ce nici biserica creștină nu l-a ignorat, susținând credința, că moartea este „*treccera la viață*“. — De aici se explică cum de aceste cântări au tonalitatea magioară (dur) și nu minoră (mol), cum se practică astăzi la astfel de ocazii de cântăre compozitorii occidentali. Cred, că e conștient a nu potența durerea prin cântare de durere la momente, când chemați suntem a influința pe cei rămași pe pământ cu fericirea vieții viitoare. Judecând de pe cântările acestea remase dela strămoși, — mi se pare că și ei au susținut acest principiu, — și cred, că e bine a nu ne abate dela calea lor. Aceste cântări nu stărnesc durere în inima auditorului, ci îl înalță cu gândul și inima la timpuri și vieți mai fericite... Lugoj la 16 Iulie 1904 st. v. *Ioan Vidu*.

AVIZ!

Onoratele comune bisericesti și particularii, cari restează cu obonamentul la „FOAIA DIECEZANĂ“ ori pentru alte lucruri cumpărate dela stabilimentul nostru diecezan, sunt rugați, ca în interesul lor propriu să binevoască a-și achita cât mai curând datoria, pentru ca să nu fim siliți a încasa dela dâșii pretensiunile noastre pe calea procesului, prin ceea-ce li s'ar cauza nu-mai spese fără trebuință.

Totodată rugăm și pe acei p. t. Domni, cărora li s'a trimis spre vânzare „Calindarul Românului“ pe anul 1905, ca să ni înăpoeze imediat exemplarele nevindute.

**Administrația
Tipografiei și Bibliotecii diecezane**

Convocare

Domnii acționari ai societății comerciale pe acțiuni „Prilipciana“ din Prilipeț se convoacă la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Prilipeț la 7 Aprilie 1905 st. n. la 2 oare postmeridiane în localitatea societății cu următorul program :

1. Raportul direcțiunii pe al IV-lea an de gestiune 1904, decizie asupra bilanțului și darea absolutului.
2. Alegerea noului comitet de supraveghiere conform §-lui 45 din Statute.
3. Alegerea președintelui și unor membri, cari au abzis din direcțiune.
4. Deciderea asupra lichidării societății și alegerea lichuidătorilor.
5. Exmiterea a unor acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Prilipeț la 2 Martie 1905 1—3 [6]

Direcțiunea.

Concurs

În conformitate cu ordinul Venerabilului Consistor diecezan din 18 Ianuarie a. c. Nr. 3993 B. ex 1904 se escrie concurs, pentru un capelan, lângă veteranul preot Dionisiu Popovici din **Tincova**, protopresbiteratul Logojului, cu termen de 30 de zile.

Respectivului capelan i se încuviințează $\frac{1}{3}$ parte din dotațiunea parohială.

Tincova din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută la 17 Octombrie 1904. 2—3 [3]

Ioan Stanescu
președinte

Arsenie Voșcinaru
notar

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. ort. română din **Vărădia**, pentru clasa I, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt :

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Paușal pentru cvartir 60 cor.
3. Pentru lemne pe seama învățătorului 40 cor.
4. Pentru conferință 20 cor.
5. Pentru scripturistică 10 cor.
6. Două grădini de arătură în Ciobeni de 800□.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit 80 fil.

Concurenții au să-și înainteze petițiunile lor oficiului protopresbiteral al Oraviței.

Alesul învățător va fi îndatorat a purta cantonatul, scripturistica comitetului și a sinodului parohial; pentru servii prestare în alte comune nu se dau emolumente.

Concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică.

Vărădia la 28 Ianuarie 1905. 1—3 [5]

Nicolae Mioc m. p. **George Țunea** m. p.
președinte. not. comit. parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan Nr. 3521 Șc. ex. 1904 pentru întregirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din **Voivodinț**, protopresbiteratul Vârșățului, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următoarele emolumente :

1. Salarul anual 600 cor.
2. 2 jugere și 1413 orgii□ de pământ arător.
3. Cortel liber cu grădină de legume.
4. 16 m.³ de lemne pentru învățător.
5. Pentru scripturistica 8 cor.
6. Pentru conferințe și adunarea generală 20 cor. Dela înmormântări unde va fi poftit 40 fil.

Alesul învățător este deobligat a compune socoțile s. biserici și ale cultului pe lângă remunerațiunea de 20 cor. și a purta cântarea în și afară de biserică. Servii prestare în alte comune, nu se iau în considerațiune la plățirea cvincevenalului.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați a-și trimite recursele, însoțite de documentele prescise și adresate comitetului parohial din Voivodinț, oficiului protopresbiteral al Vârșățului în Buziaș, și a se prezenta în atare Duminecă sau sârbătoare în s. biserică din loc, însă nu în ziua de alegere.

Voivodinț, 27 Noembrie 1904. 1—3 [4]

Bartolomei Panciovanu **Pavel Rămneanțu**
președintele comitetului parohial. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Peșă* adm. protopresbiteral.